

Aan
Van

minister BZK
Brede aanpak verward onbegrepen gedrag

nota

Kabinetsreactie rapport 'Klem in het systeem' (Toezicht
Sociaal Domein)

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2026-0000052098

Datum
2 maart 2026

Opgesteld door

Samengewerkt met
JenV, VWS, VRO

Bijlage(n)
4

Aanleiding

Met deze nota vragen we u om in te stemmen met een kabinetsreactie op het rapport 'klem in het systeem' van het Toezicht Sociaal Domein. Een onderzoek gebaseerd op 12 incidentenrapporten van de inspecties van (dodelijke) incidenten door personen met verward onbegrepen gedrag. Het rapport is op 11 december 2025 gepubliceerd. Een kabinetsreactie is kort daarop opgesteld door BZK als penvoerder, in afstemming met JenV, VWS, VRO en SZW. Het vorige kabinet heeft verzending van de beleidsreactie overgelaten aan het nieuwe kabinet.

Geadviseerd besluit

Instemmen met de kabinetsreactie en de bijlage op het rapport 'Klem in het Systeem'.

Na akkoord wordt de brief (bijlage 1) en de bijlage (bijlage 2) mede namens minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport (VWS) en de minister van VRO aangeboden aan de Tweede Kamer door minJenV, minVWS en minBZK.

Verzending uiterlijk op 2 april i.v.m. het op 9 april door de TK geplande commissiedebat 'Verward en onbegrepen gedrag.'

Kern

De kabinetsreactie omarmt de bevindingen van het TSD en verwijst naar de vier opgaven waar het kabinet met prioriteit mee aan de slag gaat (in lijn met Kamerbrief d.d. 11 december 2025). Het kabinet zegt toe rond de zomer een stand van zaken te geven op deze vier prio's. In de bijlage bij de kabinetsreactie geven we per (sub) aanbeveling weer of en waar dit verder wordt opgepakt.

Toelichting

A. Het TSD rapport:

- **Aanleiding:** De afgelopen jaren zijn meerdere (calamiteiten)rapporten verschenen over ernstige incidenten waarbij mensen met verward of onbegrepen gedrag betrokken waren. De inspecties zagen herhaling in de geconstateerde knelpunten en aanbevelingen en besloten een overkoepelend

toezichtonderzoek te starten met een bredere blik naar oorzaken van knelpunten. Hierbij stelden zij de vraag waarom duurzame oplossingen uitbleven en wat daadwerkelijk zou leiden tot verbetering. Zij analyseerden twaalf onderzoeken naar ingrijpende incidenten en spraken met 23 organisaties, zoals brancheorganisaties, ministeries, de politie, naasten en omwonenden (zie bijlage 2 van het rapport)

- **Belangrijkste knelpunten:** gebrekkige informatie-uitwisseling; onvoldoende integrale samenwerking en regievoering; wet- en regelgeving faciliteert onvoldoende optimale integrale samenwerking; discontinuïteit in de hulpverlening; groot gebrek aan passende woon- en behandelplekken.
- **Aanbevelingen:** TSD doet 3 (hoofd)aanbevelingen aan het Rijk en 2 aanbevelingen aan het veld. De hoofdaanbevelingen zijn uitgewerkt in totaal 26 subaanbevelingen.

Onze referentie

2026-0000052098

Datum

2 maart 2026

1. Realiseer wettelijke mogelijkheden en zorg voor heldere uitleg

- De rapporteurs benoemen het belang van simpele en heldere regelgeving. Bijvoorbeeld door uit te zoeken of de groep mensen met langdurige multiproblematiek en verward of onbegrepen gedrag onder één uitvoeringswet kan vallen in plaats van verspreid over vier wetten, te weten de Wmo, Zvw, Wlz en Wfz.
- Het rapport roept op tot meer bemoeizorg, meer mogelijkheden om in te grijpen, betere overbrugging tussen (behandel- en opvang)fasen.
- Daarnaast moet op landelijk niveau de informatie-uitwisseling tussen professionals beter gefaciliteerd worden met duidelijke handvatten en praktijkvoorbeelden, zodat professionals de ruimte binnen de wetgeving kennen. Ook moet er meer duidelijkheid komen over wanneer het beroepsgeheim doorbroken mag worden ten behoeve van informatie-uitwisseling.

2. Realiseer betere financiële randvoorwaarden

- De rapporteurs wijzen hier onder andere op het structureel en eenduidig financieren van bewezen samenwerkingsvormen, zoals de Levensloopaanpak, Zorg- en Veiligheidshuizen.

3. Realiseer meer woon- en behandelplekken

- Het TSD doet de oproep voor landelijke en of regionale doorzettingsmacht, om meer behandel- en woonplekken te realiseren op plekken waar dit niet van de grond komt.

4. Realiseer betere integrale samenwerking en regievoering (voor het veld)

- Het rapport beveelt aan heldere samenwerkafspraken over verantwoordelijkheden en mandaat te realiseren, met aandacht voor een goede balans tussen persoonsgerichte zorg en veiligheid (van betrokkene en zijn omgeving).

5. Werk aan cohesie en acceptatie in de wijk (voor het veld)

- Ten slotte roept het rapport op om een maatschappelijke dialoog te realiseren over hoe we willen samenleven met mensen met verward of onbegrepen gedrag en wat inwoners concreet hierin kunnen betekenen.

-
- **Vervolg:** Het TSD kondigt aan eind 2026 met een vervolg op dit toezichtsonderzoek te komen (een resultaatverslag met input van stakeholders, naasten en omwonenden). Zij gaan in 2026 met een aantal samenwerkingsverbanden in gesprek over issues over de vraag of er

verbeteringen zijn die bijdragen aan het vergroten van de handelingsruimte en daarmee aan goede zorg en meer veiligheid in de buurt. Met de Klankbordgroep Zorg en Veiligheid (veldpartijen en VNG) en de Praktijktafel Nieuwegein¹ is dit in febr. jl. dit gesprek al gevoerd. Eind 2026 wil TSD ook met het ministerie van BZK in gesprek over de voortgang van de geformuleerde aanbevelingen.

- **Pers/media:** Het TSD rapport heeft in december veel media-aandacht gekregen. De timing van het rapport was ook bedoeld om de kabinetsformatie en de aanloop van het debat (oorspronkelijk gepland op 12 feb'26) te kunnen beïnvloeden.

Onze referentie
2026-0000052098

Datum
2 maart 2026

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Bijlage
1	Kamerbrief met beleidsreactie Klem in het systeem
2	Opvolging aanbevelingen Toezicht Sociaal Domein
3	Ter achtergrond - Infographic Aanbevelingen Parlementaire verkenning verward onbegrepen gedrag en veiligheid
4	Ter achtergrond - Voortgangsbrief aanpak verward onbegrepen gedrag
5	Ter achtergrond Voortgangsrapportage aanpak verward onbegrepen gedrag

¹ Praktijktafel Nieuwegein is een initiatief van de burgemeester n.a.v. het steekincident (met dodelijke afloop) op 1 feb'25 van een 11-jarig meisje door iemand met verward/onbegrepen gedrag. Aan tafel zitten landelijke partijen (ministeries, autoriteit persoonsgegevens, Fivoor) en regionale/lokale partijen (woningcorporatie, GGZ instelling, reclassering, OM, Zorg + veiligheidshuis, zorgkantoor, enz.)